M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA Hirlap-Könyvtár Növedéknapló 1899. 2652

XVIII-ik évfolyam. 13-ik szám. Kőszeg, 1898. márczius 27-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt — 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos:
FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyiltter sora 40 flr. Hirdetések nagyság szerint.

Fölhivás előfizetésre.

A „Kőszeg és Vidéke" 18. évfolyamának II. negyedére, mely április hóval kezdődik, előfizetést nyitunk s tisztelettel kérjük előfizetőinket előfizetéseik megujitására, valamint mind azokat, kik hátralékban vannak, hátralékaik kiegyenlitésére.

Lapunk programmját s irányát fejtegetnünk szükségtelen. Az a tizenhét év, mely a „Kőszeg és Vidéke" háta mögött áll, ékesebben és ajánlóbban beszél minden frázisnál és egyhangu igéreteknél.

A „Kőszeg és Vidéke" előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.

Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.

Vidéki t. előfizetőinket arra kérjük, hogy netaláni tévedések elkerülése végett előfizetéseiket egyszerüen e czim alatt sziveskedjenek beküldeni:

A „Kőszeg és Vidéke" kiadóhivatalának — Kőszeg.

A „Kőszeg és Vidéke"
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A városok.

Városaink jeleutősége mindennap növekedik. A régi háborus időkben őrei és menedékei voltak az alattuk elterülő vidékeknek. A békés korszakban a kultura világító tornyai s a közgazdasági fejlődés melegágyai. És ami legalább is oly lényeges: a magyar nemzeti szellem apostolai. Mint ilyenek, belső ellenségeink ellen nyujtanak védelmet, szemben hajdani hivatásukkal, amikor külső ellenség ellen szolgáltak menedékül és oltalmul.

Jelentőségüket őseink is mindig elösmerték, amit bölcs politikai belátásuk megvilágitására hozunk föl. Bizonyság reá az a sok kiváltság, amelyben városainkat részesítették s az a gondoskodás, amelyet az iparnak e góczpontokon való meggyökereztetése végett idegenek betelepítésével is kifejtettek. Mindezekből kitünik, hogy már eleinket is az a gondolat vezette, hogy nem erős központra kell törekedni a részek elhanyagolásával, hanem a fej gondozása mellett a végtagok is teljes figyelmet érdemelnek, mert csak így lesz az egész test erős és öszhangzatos.

Mindazáltal a rendi alkotmány idején a városok csak annyiban jöttek tekintetbe, amennyiben a vármegyék központjai voltak. A fő maga a vármegye volt, amelyben a nemesség csoportosult és vezetett.

Az iparos elem által dominált városoknak a demokráczia szempontjából való fontossága csak azóta ismertetett föl, hogy a rendiség eltörlésével alkotmányunk sánczai megnépesedtek s a vármegyék közjogi szerepének helyét a városok társadalmi szerepköre foglalta el.

A fejlődés során idáig jutottunk, s a népképviseleti rendszer és felelős kormány mellett a municzipális föladatok is változván, önkormányzati szerveink az uj helyzethez alkalmazandók. Nem megannyi kis országok többé, hanem első sorban vidékeik gyámolítói. Gyüléseik nem kis országgyülések, a hol a nagy politikát főzik, hanem a helyi-érdekek csoportozatai, amelyek házi ügyekre fektetik a fősulyt.

Csak e megváltozott viszonyok között jut érvényre igazán az önkormányzat, melynek hatáskörében lényegesen emelkedik a városok fontossága, mert nagyobb terük nyilik arra, hogy a vidékre kulturális, közgazdasági és nemzeti hatásukat kiterjeszszék.

Sok fü[illegible] a városok kilátásba helyezett [illegible] a szerepléstől, ami a 20-ik század tele kulturális, közgazdasági, társadalmi, demokrácziai és nemzeti szempontból városainkra vár.

Talán sike[illegible]il a megoldás. A városok és a városi tisztviselő[illegible]lyzetének rendezése oly fontos ügy, hogy ki is [illegible]elkedik abból a keretből, amit a közigazgatás sablonja alkotott. E kérdés helyes megoldása an[illegible]i, mint a magyar állam konszolidácziójának nagy munkájában a leghathatósabb lépést megtenni. A városi közigazgatás javításának lényeges föltétele a tisztikar helyzetének javítása s az így minden oldalról keresztül vitt reformból születnek ujjá s válnak a nemzeti organizmus élő szerveivé városaink. Minden lépés, amely e czélt megkönnyíti és sietteti, mint hazafias működés, mindnyájunk elismerésére érdemes.

Maguk a városok ma saját erejükön végzik az állami közigazgatás tetemes részét is s ezáltal le vannak nyügözve. Silányul fizetett tisztviselőitől a miveltebb városi elemek és az előhaladottabb társadalmi igények szellemileg és anyagilag többet várnak, mint az államilag segélyezett vármegyei tisztviselőktől. Azok tehát szintén nyögik exponáltabb helyzetük követelményeit.

E nyomások alól kell mielőbb fölszabadítani városainkat s ezek tisztviselőit, ha azt akarjuk, hogy a városokhoz füzött, most még inkább csak elméleti értékü várakozásaink, a gyakorlatban reális forgalmi értéket nyerjenek.

TÁRCZA.

Történeti adatok a honvédkaszárnyáról.

A honvédkaszárnya fejlődése történetének megirására megbízatást nyertem. Hogy e megbízatásnak minél sikeresebben megfelelhessek, átnéztem mind a honvédkaszárnya felepítésére vonatkozó tárgyiratokat, mind pedig a városi jegyzőkönyveknek a honvédkaszárnyára vonatkozó határozatokat, a melyek egy részét, mellesleg mondva, a városi naplónál már felhasználtam. Mind ez iratok átvizsgalasanál oly fontos-, oly érdekes adatokat találtam, melyeknek feleleveníttésével illusztrálhatom egyrészt a honvédségnek idehelyezése után azoknak állandó államásozásánál felmerült nehézségeket, másrészt ismét rámutathatok azon gondtalan, minden előrelátást és kellő megfontolást nélkülöző eljárásra, a mely mint egy vörös fonálként huzódik a városi kormányzaton át a legujabb időkig. Nem tanulunk és nem okulunk a multon.

De térjünk a tárgyra. A honvédségnek Kőszeg szab. kir. városában történt elhelyezését véletlennek köszönhetjük, annak t. i., hogy Szombathely városa, a melyet első sorban kinálták meg a honvédséggel, ezeket falai közé nem fogadta. Miért? arra tán a szombathelyi városi jegyzőkönyvek szolgálhatnának felvilágosítással. Azon oknál tán, hogy a szombathelyi polgár féltette asszonya, leányjának erkölcsét, a melynek féltével régi időben a kőszegi polgárt vadolták? Mi állítólag hajdanában nem kivántunk itt nagyobb urakat, a szombathelyiek ujabbi időben honvédeket. Bezzeg kellett a kőszegieknek. Nagy örömmel várták a kőszegiek. Az örömet azonban később mintha kis öröm váltotta volna fel.

A kőszegi polgár conservativ hajlamu a pénzét, inkább szereti gyüjteni, mintsem kiadni. E conservativ jellemvonásával majdnem ismét elüzte az alig egy év óta itt elhelyezett és — az oly nagy örömmel falai közé — fogadott honvédeinket, kiknek elhelyezése a hajdan Nödl tulajdonát képezett kertben, a Hoffman és Ritter kőszegi polgárok tulajdonában levő házakban a beszállásolás legelemibb követelményeinek sem felelt meg. Mintsem tehát a kőszegi polgár a honvédség elhelyezésére alkalmatos kaszárnyát épitene, mely az itteni polgárságra nehezedő egyeni beszállásolás terhén is könnyitett volna, — inkább hajlandó lett volna a honvédeket Sárvárra ereszteni, a hová a honvédelmi miniszter, nyilván megunva a várossal, a honvédkaszárnya felállítása iránt folytatott meddő tárgyalast — már elrendelte. Minek is építsen a város kaszárnyát? A miniszteriumnak több pénze van, mint a városnak? Avagy tán tett igéretet a város egy kaszárnyának telepítésére? Ehhez hasonló szellem lengi át azon ez ügyben a miniszteriumhoz intézett felterjesztéseket. Csak mikor e felterjesztésekre érkezett a honvédséget Sárvárra dirigáló válasz, orsudtak fel elődjeink, kik ekkor már hajlandóknak nyilatkoztak akár mely áldozatra is. Igen ám! de a honvédelmi miniszterium a honvédséget már Sárvárra rendelte? Quid nunc!

Falk Zsigmond Kőszeg szab. kir. városinak akkori országgyülési képviselője volt azon megmentő, kinek hatalmas közbenjárása folytán sikerült a honvédelmi miniszteriumnál kieszközölni, hogy a honvédséget Sárvárra rendelő elhatározásától elálljanak. Falk Zsigmond ezen a város körül szerzett érdemeinél fogva városi d í s z p o l g á r n a k választatott, miről a fiatalok mitsem tudnak már.

Honvédkaszárnyának kiszemelték első sorban az uri, most Chernel-utczában, hajdan a Tallián, — jelenleg dr. Waisbecker Antal tulajdonában levő két emeletes házat. Ha már kell kaszárnyát építeni, építsük minél kevesebb költséggel! — De a honvédkincstár a conservativ hajlamu polgár okoskodását el nem fogadta, így azután végre az ez ügyben kiküldött bizottság a régi vámház helyét jelölte ki az építendő kaszárnya számára.

A honvédkaszárnya építési tervét Titeldorf volt honvédezredes és zászlóalj-parancsnok közreműködése mellett Glatzhofer Samu helybeli építési vállalkozó készítette; az építési költségek a miniszteriumtól 37.815 frt 76 krban állapíttottak meg. Tudjuk azonban, hogy a kaszárnya sokkal nagyobb összeget nyelt el. Az alsóerdő 400 holdnyi területén letarolt és eladott fa ára 40.200 frt. valamint a honvédelmi miniszteriumtól nyert 5000 frt építési előleg mind a kaszárnyára fordíttatott. A honvédkaszárnyát nem építési vállalkozónak adták ki, hanem Bierbauer Mihály elnöklete alatt Jagits Mihály, Hoffmann Lajos, Paller József stb. képviselőkből álló bizottság felügyelete alatt házi kezelésben építették fel. Minthogy jelen czikknek nem az a czélja, kritika tárgyává tenni azon férfiak működését, kik legjobb belátásuk szerint törekedtek városuknak használhatni, elhallgatom mind azon az építésnél történt mulasztásokat, a melyekről az iratok tanuskodnak. Egy körülményt azonban, a mely a városi uraink eljárását felette jellemzi, még sem hallgathatok el, és ez az, hogy a kaszárnya udvaráról a padlásra vezető lépcsőzeten a bizottság nem mehetett fel. Sokat tanakodtak azon, mikép csinálandó már most a lépcsőzet, hogy azon a padlásra is mehetni?! — A kaszárnyát 1872 31/X. adták át ünnepélyesen.

Az 1879. évi 39. t.-cz., vagyis a beszállásolási törvény életbelépte a kaszárnya osztályozását vonta maga után. Ugy az akkor, 1879. évben kiküldött vegyes bizottság előtt, mikor Fügh Károly polgármester, mint 1893. évben, a mikor Tuczentaller Lajos védte nyomós érvekkel a város érdekét, nem teljesedett azon kívánság, hogy a laktanya

HIREK.

— **A szabadságharcz emléknapjai.** *Október 7-én* Bekasy kormánybiztostól felszólítás érkezett a városhoz, hogy Jellasich betörése és közeledése miatt a nemzetőrség készenlétbe helyeztessék.

Október 8-án parancs érkezett, hogy a nemzetőrség 11-én induljon.

Október 9-én hire érkezvén a horvátok közeledésének, a nemzetőrség elvonulása abban maradt, de a kormánybiztos intézkedésére kémszemlére kellett indulnia.

Október 10-én a kormánybiztos rendeletére a nemzetőrség kimozdítandó levén, a szükséges lőszerek kiadattak. Ugyan e napon az ellenség közeledése jeleztetett s a lakosság fegyveres fölkelésre szólíttatott.

Október 11-én Niczky Sándor soproni kormánybiztos arról értesíti a város közönségét, hogy a sopronmegyei népfelkelőket a horvátok visszaverték s a 20 ezernyi sereg Kőszeg felé vette útját. Ugyan e napon déltájt Teodorovits császári tábornok Horpácson kelt levelével megkereste a várost, hogy a horvátok békén akarnak átvonulni és csak a szükséges elelmi szerek kiszolgáltatását kivánja a lakosságtól. A város, nem érezvén magát minden segítség neikül elég erősnek az ellenállásra, a horvátok részéről felajánlott feltételeket elfogadta s az átvonuló hadnak az alsó-erdőnek a csepregi út melletti térséget tüzte ki táborhelyül, egyuttal pedig a Gyöngyös két hidja között a nemzetőrségből őrvonalat állított fel, hogy ez a horvátokat szemmel tartsa. Estig maradtak a horvátok a kitüzött helyen, honnan Szombathelynek, Körmendnek akartak elvonulni, de a felkelő néptől tartva Leka felé változtatott irányban hagyták el a várost. Ekkor történt, hogy Haudler József építőmester, mint nemzetőr a benczés-kertnél levő hidnál fel akarta tartóztatni az arra vonuló horvát előcsapatot, ami vesztet okozta. A horvátok megölték s azután minden további inczidens nélkül folytatták utjokat a határ fele.

Október 12-én, amikor a kőszegiek a csapatuktól elmaradozó horvátok üldézésére indultak, a falusi felkelők egy része betört a városba s nagy szitkok között a városházán őrzött horvát foglyok egy reszet lekaszabolták.

— **Személyi hirek.** *Görgey* Vincze tábornok, dandárparancsnok e hó 20-án a honvédzászlóalj megszemlélésére Kőszegre érkezett és 23-án szemleutja folytatása czéljából Sopronba utazott. — *Traun* J. ezredes, ki kőszegi nőt bír feleségül, közelebb nyugalomba lép és Kőszegen, a takarékpenztár díszes épületében fog lakni. — *Fücsök* Ferencz kierdemült plébános a nyár folyamán Szombathelyre költözik állandó tartózkodásra.

— **Kossuth-serleg.** A 48-as nagy idők egy rendkívüli érdekes és becses emléktárgya került a napokba *Freyler* Lajos takarekpenztári penztáros ideiglenes birtokaba. *Bischof* Netti kisasszony, egy szerény körülmények között elő nő azzal köszöntött be a minap Freyler urhoz, hogy 50 év óta egy Kossuthnak szánt porczellánserleget őriz, melyet az akkori országgyülési ifjuság Windischgrätz és Heiman közeledésekor nem adhatott át Pozsonyban hazánk nagy fiának s így véletlenül Gesell pozsonyi kávésnál maradt vissza. Bischof Netti mint rokon Gesell házánál tartózkodott s mivel az odaszorult tárgyat senki sem merte magához venni, ő vállalkozott őrizetére.

50 évig viselte gondját a remek emléktárgynak a hazafias gondolkozásu nő, hanem most valamely nyilvános intezet gondjaira szeretné bízni s ennek közvetítésére kérte fel Freyler urat.

A finom porczellánból készült serleg magassága $11^1/_4$ szájátmérője $7^1/_2$ cm. A kupáju, mely liliomalaku, rövid nyakon ül es rendkivüli gazdag aranydíszitésü. Egy olválszerü aranykalász-koszorúba e szavak foglalvák:

Kossuth Lajosnak
a'
hongyülési ifjuság.

A ellenkező oldalon hasonló, de kisebbszerü koszorúban foglalva az *1848*-as évszám áll.

A tányer, mely a serleg tálczájául szolgál, hasonló díszitésü s a szélein, mint a serleg talpa, reczézett. Átmérője 17. körülete $53^1/_2$ cm.

— **Konfirmáczió.** A helybeli ág. ev. templomban ma d. e. 9 órakor konfirmáczió lesz. A konfirmálandók valla-beli vizsgálatat már előzőleg, penteken tartották meg.

— **Névnapi tisztelgés.** *Steierlein* Gábor polgári iskolai igazgatót mult csütörtöki névünnepe alkalmával számosan üdvözöltek lakásán, hol gazdag villásreggeli várta a vendégeket. Kellemesen lepte meg a névnapost, valamint vendegeit is a polgári iskola tanulóiból alakult zenetársaságnak vonóhangszereken előadott darabjai, miket az ifjak nagy precizitással játszottak. Az ifju műkedvelők további gyakorlatát, mint értesülünk, a polgari iskola uj tanítója, *Kárpáti* Sándor fogja ezentúl vezetni.

— **Névmagyarosítás.** Lindenmayer Frigyes polgártársunk Ungvárott államszolgalatban levő fia, vezeték nevét miniszteri engedelemmel *Ladány*-ra változtatta át.

— **A kereskedelmi kör közgyülése.** A helybeli kereskedelmi kör mult vasárnap d. u. 2 órakor a saját helyiségében dr. *Dreiszker* Józsel elnöklésével évi közgyülését tartá, melyen az elnöki és pénztárosi jelentéseket vették tudomásul és megválasztották a tisztviselőket, valamint a választmányt. Elnökké dr. Dreiszker Józsefet, alelnökül Róth Sándort, jegyzőül Róth Jenőt, pénztárossá Jánosa Lajost, könyvtárossá Stiaszny Gyulát és háznagyul Wentzl Mihályt választották.

— **Sörösek gyülése.** A kőszegi sörfőző-részvénytársaság e hó 25-én d. e. 10 órakor a városház üléstermében nagyszámu közönség jelenlétében rendes évi közgyülését tartotta, mely alkalommal az évi üzletmérleget terjesztettek elő és fogadtak el s ennek kapcsán megalapították, hogy részvenyenként 50 krnyi osztalekot fizetnek. Az alapszabályok értelmében kisorsoltak 9 drb részvényt, meg pedig a 1394., 1606., 1404., 1383., 222., 583., 1084., 671. és 1156. számuakat. Az igazgatósági tagok a régiek maradtak, kivévén Kirchknopf Mihályt, ki már korábban leköszönt s akinek helyére Szeybold Károlyt választották meg. Még némi módosítást tettek az alapszabályokban s azzal az ülés feloszlott.

— **Bicziklisták gyülése.** A kőszegi biczikli-klub péntek este tisztujító közgyülést tartott. A megválasztandók személyje fölött egyértelmüleg jutottak megállapodásra, csak az elnökválasztást halasztották el jövő vasárnapra. Alelnök Unger Elek, jegyző Fioderer Jenő, pénztáros Jagits Imre és útnagy Eitner Gusztáv lett.

— **Faültetés.** A városi hatóság a város területén megkezdett faültetést dicséretes buzgalommal folytatja. Ujabban a vár mögött levő berczegi kert fala mellett ültetett fasort, befejezvén evvel amiz út befásítását, melyet a sétalók és kirándulók nagy sokasága előszeretettel szokott fölkeresni.

— **Verklis világ.** Víg élet van most nálunk Kőszegen. Ha soha, most bizonyosodik be az a várost megtisztelő mondás, hogy Jak[illegible]i kultiválják a zenet. Trombita harsog, hegedü szól mindenütt s a mi mindezek fölött áll, a verkli elé világát. A műkedvelői kör letette lantját s a műérzék átplantálódik az utczára, hol a tömeg gaudiumára szabadon folyik a zenei verseny. Az utolsó falu elavult szokásai semmik ahhoz képest, a miket nálunk produkálnak s mégis vannak, akik hisznek a közrend kilátásba helyezett javulásában. Az ám — *Adtál uram erőt, de nem volt benne köszönet!*

— **Tavasz.** Beköszöntött a hivatalos tavasz s daczára a hideg fuvalatnak, már-már beleképzeljük magunkat a kalendariumbeli időszakba. Verünkben van ez, A tavaszt várja a szegény, akinek fogytan van a fája, a kenyere; akinek szorgos keze dologra vár, mely elkövetkezik, mikor fölpezsdül a határ. A tavaszt várja a bürókban dolgozó hivatalnok, aki fris levegő után vágyódik s kireperálni szeretné tüdejét A tavaszt várja a serdülő gyermek, akit a modern iskolázás szelleme kiragad kedélyvilágából s kinek ilyenkor felujul gyermeteg-játszi kedélye. A tavaszt várja mindenki, várjuk mi is, akik hirlapirói tollal a szivek vágyainak, a feléledő akaratnak vagyunk megazólaltatói, nem az időszak jelentősége szerint ugyan, hanem a közeiet időszakának ujraebredése értelmében. E vagy jogosultabb, mint az áhitás a természet tavasza után annak részéről, akit a tavasz napsugara halálos betegségből ébreszt felé A társadalmi élet hidegségét szeretnők, ha felmelegítené az emberszeretet melege.

— **A röti bucsuk** sorozata a mult pénteki ünnepnappal kezdődött, amikor sokan keresik fel közelről és távolról a röti kegyhelyet. Mária-napokon egyre zarándokolnak át városunkon a bucsusok, amit az idén mult pénteken láthattunk először. A bucsusok közül ez alkalommal sokan szép fekvésü Kálváriákra is elmentek.

— **Hirdetmény.** Kőszeg sz. kir. város pénztári hivatala ezennel közhirre tétetik, hogy az 1898. évre készített földadókivetési lajstroma a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak 2294/1898. számu rendelete folytán f. évi márczius hó 27-től április hó 3-ig bezárólag alulirott hivatalban közszemlére ki van teve.

Kőszeg, 1898. évi márczius hó 26 án.

Városi pénztári hivatal.

— **Ingatlanok forgalma.** A mult hét folyamán a következő ingatlanok kerültek telekkönyvi átirás alá: Krötzl Ferencz és Kálmán után Kőszeg város javára a 3529 hsz. 460 frt vételárban. — Schlapfer Ferencz után özv. Kogler Gottfriedné javára a 3885 hsz. 232 frt 50 vetelárban. — Schlapfer Ferencz után Tangl Flórián javára a 3108 hszsz. 30 frt vételárban. — Bosz János után Tangl Flórián javara 3071 hsz. 20 frt vételárban. — Nehai Sziklai János után a 3186. (4116–4121) (3854–3555) hsz. Sziklai Paula és Ferencz javára.

)(**A New York** életbiztosító társaság hogy milyen alaptalanul lett meghurczolva e napokban, ékesen bizonyítja a mai lapunkban közzétett nyilatkozat. A New-York a világ legnagyobb és legmegbízhatóbb biztosító intézeteinek egyike s jó hirneve és szolidsága miatt közkedveltségnek örvend; minden józanul gondolkozó le tudja szállítani kellő értékükre a légből kapott és felfujt vádakat.

— **Nagy lovasár Érsekujvarott.** A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XVI ik nemzetkzzi nagy lovásár, mint minden évben, úgy most is május hó első hétfőjén s a megelőző vasarnap délután, vagyis május hó 1-én és 2-án fog megtartatni. A mult évi vasáron eladatott 500 drb ló. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület lóvásarjai a leghiresebbek az országban. A hazai és külföldi lókereskedők leginkább itt szerzik be szükségletüket. Lakások és istállók az érsekujvári rendőrkapitányi hivatalnal rendelhetők.

)(**Az eddig** ismert féreg és poloskairtó szereket a D i t r i c h s t e i n-féle rovarirtó por feltétlenül biztos hatásánal fogva aranylag rövid idő alatt messze felülmulta. Mi ezt már annál az oknál fogva szívesen konstatáljuk, mert az hazai gyartmány levén, nem csak hogy összehasonlíthatatlan nagyobb sikert mutat fel az idegen féregirtó szereknél, de hivatva van arra is, hogy a magyar iparnak lendületet adjon, amennyiben az összes külföldtől importált ilynemü szerekre hazánkból mihamar ki fogja küszöbölni. Mi ehhez teljes sikert kivánunk neki és nem mulaszthatjuk el tiszt. háziasszonyainkat saját érdekükben e féreg és poloskairtó szerre figyelmeztetni, melynek bővebb magyarázatát különben mai számunkban foglalt hirdetés tartalmazza.

— **Mezei egereket** biztosan és tömegesen kipusztít a S i p ő c z István pécsi gyógyszerész által labdacsalakban készitett, évek óta a legelőkelőbb uradalmakban, számos gazdaságban és községben páratlan eredménynyel használt e g é r m é r e g. Hiteles tapasztalatok szerint egy holdra 1–2 kgr. (10—20 ezer labdacs) elegendő. Postacsomagot (körülbelül 5 kgr.) 3 frtert, 100 kgrot 45 frtert küld S i p ő c z István gyógyszerész Pécsett.

Fővárosi levél.

A tavasz beköszöntött, vele uj élet, tevékenység. A vidék közönsége ismét a főváros felé irányitja figyelmét, hogy különféle szükségletei iránt onnan nyerjen tájékozódást.

K e r t é s z Tódor müiparáru raktárában, Budapest, Kristóftér sarkán) a tavaszi idényre a legnagyobb választékban találhatók a tavaszi sport, játék, diszmü- és háztartási czikkek, melyek közül különösen kiemeljük a Lawn-tennis kellékeit 50–120 frtos összeállitásban; a Lawn-tennis játék szabályainak nyomatott magyar szövegével. Tornaeszközök ugy a szobában, mint a szabadban. A horog halászat összes kellékei. Amerikai gyermek-puskák, pisztolyok 60 krtól 5 frtig. Kerti szerszámok, ásó, kapa, gereblye, egy készlet 1 frttól 4.50-ig. Gyermekkocsi 8–16 frtig. Háztartási czikkek. Amerikai husvágó-gép 3.50 kr. Czukor-, mandula-, zsemle-reszelőgép 1.20-tól 4.60-ig. Gyorsforraló 1.50-től 2 frtig. Finom asztali kések és villák 12 pár 2.80-tól 13 frtig. Szódaviz készitő gép 7–15 frtig. Folyadék kézi aranyozó, 1 üveg ecsettel 80 kr. Automatikus egér- és patkány-fogó 50 krtól 2 frtig. Utazási czikkek, bőröndök, fésük és hajkefék, borotvák, amerikai borotváló és hajnyiró-gépek, borszesz-lámpa, hajsütő-vas és különféle egészségápolási czikkek. Községi elöljáróságoknak: Lefocheaux revolver 5.50–6.50, postatáska 8.50–10.50, éjjeliőr-kürt —.60–2.50, tartós rézoldalu dob 15 frt. Kertészeti czikkek. Kerti ollók 80 krtól 3 frtig, kerti kés 80 krtól 2 frtig. Biztonsági revolverek 5–15 frtig. Lovagló eszközök, angol nyergek, lószőrnyiró olló, ostorok, kutyakorbács stb. Dohányzó készülékek, szivarszipkák, Rákóczy-pipa, zsebgyufatartó. Vidéki megrendelések gondosan és gyorsan teljesittetnek.

„Á l l a t e g é s z s é g". Hazánknak mely kiválóan állattenyésztő ország, nem volt sem állatgyógyászati laboratoriuma, sem tisztán e czélnak megfelelő patikája, sem a közönséget szolgáló szaklapja, mely az állat betegségeit tárgyalja és a nagyközönségnek szakoktatást adjon az állategészségről és állattenyésztésről. Hazsliszky Károly fővárosi gyógyszerészé az érdem, hogy egy önálló laboratoriumot és patikát állitott fel, de egyuttal „Állategészség" czimeu szaklapot is alapitott, melyben hazánk legkiválóbb szakirói részt vesznek. Kétségkivül abnormis állapot az, hogy hazánk rászorult külföldi állatgyógyszerekre és szakirodalomra. Hazslinszky Károly egyike e szakma legkiválóbb művelőinek, ki az országos kiállitáson, valamint a külföldön is számos kitüntetést nyert, az állategészség és tenyésztés javitását és emelését tette feladatává s ennek elérésére létesitett állat gyógytárában a következő legjobb minőségü készitmények kaphatók: „R e s t i t u t i o n s f l u i d", üditő és erősitő folyadék lovak számára 1 frt 20 kr. „M e z ő h e g y e s i á l l a t p o r", kitünő tápszer lovak és szarvasmarhák számára 35 és 70 kr.; tapabrak 30 kr.; rüholaj 1 forint; baromfi por 50 kr.; k e h p o r lovak köhögése ellen 70 kr.; szemviz, pókfolyadék, helgörcs labdacs, epidemikusan előforduló vérhas ellen, porok juhoknak, bárányoknak, sebbalzsam és minden az állatgyógyászatban előforduló gyógyszerek. Tanácsokat elsőrangu szakférfiaktól vagy levélben, vagy az „Állategészség" szaklapban az üzenetek közt adatnak. A lap előfizetési ára egész évre 3 frt. Megkeresésre mutatványszámokat szivesen küld a kiadóhivatal, mely a laboratoriummal összeköttetésben: Budapest, VIII., Rökk-Szilárd-utcza 28. sz. a. van, hova a megkeresések intézendők.

A villamvilágitás kérdésével foglalkozik a vidék számos városának közönsége, ami nagyon indokolt ott, hol ez a kérdés még elintézve nincs, hogy az intézkedések most tétessenek meg arra, hogy a berendezési munkálatok bevégeztethessenek a nyár folyamán a villamosvilágitás már az őszre igénybe vétethessék. A hol a tökéletesebb rendszerü villamvilágitás már be van vezetve, mindenütt elismerték, hogy ez jobb és nem drágább más világitási módszernél, sőt a közel jövőben olcsóbbá is válik, mert mint halljuk, N e r n s t göttingai tanár egy uj izzólámpát talált fel és szabadalmaztatott, mely a villamvilágitás jelen költsége egy negyedére redukálódik. Ezen találmánynak kizárólagos gyártási jogát a S i e m e n s é s H a l s k e czég biztositotta magának, mely eddig is a legjobb rendszerü villamvilágitási berendezéseket készitette s hazánkban is számos várost, gyárat és épületet szerelt fel villamvilágitással, valamint a villamos vasutakat Budapesten és több városban épitette. A S i e m e n s é s H a l s k e czég Budapesten kivánatra tervezeteket és költségvetéseket dijmentesen készit és küld.

Az épitkezési időszak beálltával, midőn a városok és községek hatóságai a középitkezéseket tervezik s a közutak jó karba helyezését elhatározzák, emlékezetbe játtatjuk az a s z f a l t-m a c a d a m burkolatot, mely már hazánk igen sok városában alkalmaztatott és ismertetett el, hogy ez a legolcsóbb, legjobb és legtartósabb burkolat s a mely a koczkakövel olcsóságra is vetekedik, de annál közegészségileg sokkal előnyösebb, mert a föld ártalmas kipárolgásait meggátolja, por vagy sár rajta nem képződik s könnyen és olcsón tartható jó karban; készitési módjánál fogva pedig annyira érdes felületü, hogy az állatok és járművek a legkönnyebben és legbiztosabban közlekednek rajta, ami állategészségi tekintetből, valamint a teherszállitás előnyösebbségének szempontjából is igen fontos. A M a g y a r A s z f a l t R é s z v é n y t á r s a s á g, mely az aszfaltot saját, biharmegyei bányáiban termeli, szállitja rendkivül olcsón és késziti igen előnyös fizetési

rendes laktanyának osztályoztassék, a honvédkaszárnyát bizony csak fiók laktanyának osztályozták.

A honvédkaszárnya lényeges átalakításában ment keresztül; főleg a honvéd-huszárságnak 1889-ben Kőszegről történt elvonása, — és a honvédkereteknek kiegészítése folytán szükségessé vált átalakitások nagy kiadásokat okoztak a városnak.

Végül nem hallgathatom el a honvéd kincstárral kötött szerződés azon stipulatióját, amely akkent rendelkezik, hogy a kaszárnya a honvédintézmény fennálltáig adatik bérbe. Akárkitől eredt e feltételnek szerződésbe való foglalása, éles és előre látó elmének jelei. Az egyedüli üdvös intézkedés, amiről az adatok közt tudomást szerezhettem.

A.

Apróságok.

A kőszegi képzőművészeti akadémia malterozó és téglarakó tanfolyamának záró-vizsgálatát tegnap tartották meg egy megsemmisített művész és tanár vezetése és egy főigazgató elnöklete alatt. Az eredményről még az este a legcsodálatosabb dolgokat mesélték.

*

Az az eső, amit gazdáink még ősszel vártak, hogy a mezei egerek lyukaiba behatoljon és famíliáikat elpusztítsa — most tavaszszal érkezett meg. Be is töltötte a lyukakat, de egeret nem talált. Valaki frappaus hasonlatosságot talált e késői eső és városi rendőrségüuk között.

*

A sopron-kőszegi vasut kiépítésével uj telepet — a la Kőszegfalva — létesítenek a felső vámház körül, a melynek neve *Kőszeg-Sziget* lészen. Magyarország helységnévtára és a vasuti kalauzok állomás-nevei közelebb ezzel a születlen névvel fognak gazdagodni.

feltétek mellett az aszfalt járdát is, mely a gyalogjárás legtisztább és legkellemesebb alkalmatosságát nyujtja ugy nyáron mint télen. Es okból legtanácsosabb, hogy a hol a körutak rendezését és jó karba helyezését tervezik, kérjenek tervezetet a **Magyar Aszfalt Részvénytársaság** igazgatóságától (Budapest, Andrássy-ut 30.), honnan minden szakszerű felvilágositást és költségvetést dijmentesen szolgáltatnak.

A fővárosba utazó vidéki közönségnek mint a legkellemesebb otthont ajánljuk **Gundel János** „István főherceg"-hez czimzett szállodáját, a Ferenez József-tér és Akadémia-utcza sarkán. Ez a legszebb fekvésü, minden kényelemmel berendezett szálloda, Gundel János személyes felügyelete alatt, példás tisztaságával és leggondosabb kiszolgálásával, jutányos szobaárával minden igényt teljesen kielégit. A szálloda éttermeiben a legizletesebb ételek s tiszta jó italok szolgáltatnak ki, s rég ismert jó hirnevét ezuttal is csak emlékezésbe kivánuk juttatni.

Közgazdaság.

Miként siettethetjük állataink fejlődését.

Különösen a nyugati származású szarvasmarhánál meg a sertéseknél nagy horderejü dolog az állatok fejlődését siettetni, mert minél gyorsabban fejlődnek azok, annál hamarabb forog a belejük fektetett tőke s igy bizonyosan nagyobb kamatot hoz, mintha hosszabban fekszik benne. Láthatjuk is ma már kiállitásokon s állatszemléken, hogy a piros-tarka egy éves szimenthali bika oly módon ki van fejlődve, miként azelőtt kétévesek sem voltak s tapasztalhatjuk, hogy ilyen jól fejlődött bikáért oly horribilis összegeket kérnek és fizetnek is, milyenről azelőtt fogalmunk sem volt. Mert megjegyzendő, hogy minden állatnál — talán az egyedüli angol telivér-lovat kivéve — első sorban a testi nagyságot fizetik meg; szarvasmarhánál, sertésnél ez természetes is, de igy van ez a lónál is, hiszen nagy hintós lovakat csak drágábban lehet eladni, mint a könnyü huszár alá való lovat. Az igyekvő gazdának tehát törekednie kell nagy állatokat nevelni, úgy azonban, hogy elérhető testi nagyságukat lehetőleg fiatal korbon érjek el. Az a kérdés már most, hogyan vihető ez keresztül?

Mindenekelőtt olyan fajtát kell tenyésztésre választani, melyek tulajdonsága a gyors fejlődés. A szarvasmarhák közül pl. a piros-tarka fajták bírnak a gyors fejlődés tulajdonságával; a magyar marha már lassabban fejlődik s ha ezt átalakitani akarnók gyorsabban fejlődő fajtává, jó tulajdonságából, nevezetesen szilárdságából, edzettségéből, erejéből sokat veszitene. A második kellék az intenziv táplalás s ez az, amit a magyar gazda nem akar megérteni s folytonosan azt hangsúlyozza, hogy azért nem akar sokat etetni állataival, mert az sok pénzbe kerül: drága dolog. Pedig épen az a drága dolog, ha az állatok rosszul takarmányoztatnak. Ugy-e bizony elismeri mindenki: azért kell ennünk, hogy éljünk; a magunkhoz vett táplálék első sorban arra való, hogy testünket súlyban tartsa, testünk melegének fenntartásából eléggjen s csak ha ezen szükségletek kielégittettek, fordittatik a táplálék erőtermelésre, fejlődésre stb. A nagyon rosszul táplálkozó ember lesoványodik, erőtlen, a gyermek visztazamarad fejlődésében. Igy van ez az állatoknál is; a felvett takarmány egy jelentékeny része az élet fentartására fordittatik s egy bizonyos többletre van szüksége az állatnak, hogy fejlődjék, hogy erőt termelhessen. Ezen többletet minél rövidebb idő alatt adjuk meg a növekedő állatnak, annál gyorsabban fejlődik s annál kevesebb takarmányt szükségel életének fenntartására, mert rövidebb idő alatt fejlődött ki s igy hamarabb értékesithető. Nem a növendék állatok koplaltatása tehát a takarékos eljárás, hanem ellenkezőleg azoknak az intenzivebb, jobb takarmányozása. Ámde akármennyi takarmányt adunk is az állatoknak, csak akkor lesz nagyságbani fejlődésük szembeötlő, ha a takarmányban a csontképződéshez szükséges anyagok, nagyon bőven meg vannak. Ha elegendő csontképző anyag nincs, akkor a sok takarmánytól meghíznak ugyan a növendék-állatok, de nem fejlődnek nagyságban a kivánt arányban. Pedig épen az u. n. csontképző-anyagok, a mimő különösen a foszforsav és mész, hiányzik leggyakrabban a takarmányfélékből s ezen hiány némely vidéken oly mérvü, hogy ennek következtében az egész állatállomány elsenyvesz anélkül, hogy az ottani lakosok a dolog okát tudnák találni. Igen természetes azután, hogy ha a csontlap nem növekedik, a test sem gyarapodhatik nagyságban. Erre a körülményre csak az ujabb kori vizsgálódások vezettek rá a szakembereket s csak legújabban sikerült megállapitani azt is, hogy a növényekben nem elegendő mennyiségben jelenlevő csontképző anyagokat mesterségesen is lehet pótolni; az ez irányban végzett kisérletek oly kedvezőek, hogy az u. n. präcipitált foszforsavas meszet, illetve takarmany-csontliesztet ma mindenütt használják az állatok fejlődésének gyorsitása czéljából. A takarmány-csontliszt igen olcsó anyag s az állatok szükséglete oly csekély, hogy a beszerzésére fordított összeg számitásba is alig jöhet. Körülbelül $^1/_2$ krajczárba kerül egy kifejlődött szarvasmarha vagy ló napi szükséglete. Szükségel pedig naponként növendék borju 8—15 grammot, növendék csikó 8–15 grammot, növendék bárany 3—6 grammot, kifejlődött szarvasmarha vagy ló 14–40 grammot. Szarvasmarhának, juhnak, sertésnek és szamarasnak darában vagy korpában adható, mig a lovak részére nedves zab közé keverendő.

Takarmany-csontliszatet csak teljesen megbizható helyről ezélszerü vásárolni, mert e präperatumot csak elsőrendü csontból szabad készíteni. Mint legjobb beszerzési forrás a budapesti „Hungária" műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság ajánlható. A ki még nem látott állatokat, a melyek fejlődésük közben csontliszteet is kaptak, az randuljon fel a legközelebbi tenyészállatvásár megtekintésére Budapestre, s bámulva fog gyönyörködni a szépen fejlődött 1 éves szimenthali bikákban.

Irodalom és művészet.

— Az „**Üstökös**" e heti száma ismét a szokott változatos tartalommal, pompás rajzokkal jelent meg; folytatja a nevezetesebb emberek, irók és művészek karikaturáinak közlését; politikai apróságai elevenek, találók; ezúttal három „Ötven éves krónikás adomával a kedveskedő olvasóinak, legkiválóbb darabja mégis a szerkesztő tollából eredő vers: „Ha Petőfi élne." — Az „Üstökös" előfizetési ára negyedévre 2 frt. Az előfizetések egyszerüen igy czimzendők: „Az Üstökösnek — Budapest."

— „**Fatenyésztés**" — czimmel, — a földmivelésügyi m. kir. miniszterium kiadásában egy igen hasznos és hézagot pótló szakmunka jelent meg, melyet Molnár István orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési miniszteri biztos irt meg. A mű megismerteti az olvasót a fatenyésztés egész anyagával, eszközeivel és teendőivel; továbbá népszerüen és behatóan foglalkozik a gyümölcs- és egyéb fák szaporitása-, nevelése-, kezelése- és ápolásával. Minden fatenyésztő és gyümölcstermelő nagy hasznát veheti ezen hasznos szakmunkának; de különösen nélkülözhetetlen kalauza lesz az a községi faiskolakezelő tanitóknak és a pomologiával foglalkozó lelkészeknek. A diszesen kiállitott, 91 sikerült eredeti ábrával ellátott és 19 nyomott ivre terjedő könyv ára egy koronában lett megállapitva, hogy azt minél többen megszerezhessék. Ezenfelül a miniszter meghatalmazta a nevezett miniszteri biztost arra is, hogy minden lelkész- és tanitónak, ki e könyvért egyszerü levélben hozzá fordul — a művet ingyen megküldhesse.

— A „**Magyar Könyvtár**"-t, a Lampel R.-féle könyvkiadó czég e kitünő vállalatát a közönség annyira felkarolta, hogy ezáltal lehetővé lett a füzeteket sokkal gyorsabb egymásutánban közrebocsátani, mint eredetileg tervezve volt. A csak mult deczemberben megindult gyüjtemény ma már egész a 32 füzetig érkezett s a ki végignézi az eddig megjelent számok jegyzékét, bizonynyal elfogja ismerni, hogy azok közt egy sincs, mely ne foglalhatna helyet minden müvelt magyar család könyvtárában. A legutóbb szétküldött füzetek ezek: Murger és Barriere „Bohém-élet" czimü hires szinműve, Radó Antal fordításában. Tudvalevőleg ez az a dráma, melyből Leoncavallo operája merítve van; a nemzeti szinháznak is az lesz egyik legközelebbi ujdonsága. Béla király névtelen jegyzőjének munkáját a magyarok tetteiről is közrebocsátja a „M. K.", végtelen hasznos szolgalatot téve ezzel a történeti oktatásnak. Anonymus munkája Szabó Károly elhalt történetirónk fordításában jelenik meg, melyet Mika Sándor egyet. docens javitott és latott el bevezetéssel. A 31. füzettel megindul a „M. K." uj Molière fordítása, melyet bizonnyal örömmel fognak látni mindenütt. E füzet „Dandin György"-öt adja Hevesi Sándor kiváló szépségü magyarításában s ugyancsak az ő bevezetésével. Amint e felsoroiásból látszik, a „M. K." derekasan beváltja programmját és méltó a legnagyobb népszerüségre. A legközelebb megjelenendő füzetek is igen érdekeseknek igérkeznek: Flammarion „Csillagos Estek" czimü könyve, Toth Béla fordításában. Toth Kálmán még eddig kiadatlan kitünő vigjátéka, „A király házasodik", Bourget három gyönyörü novellaja Hevesi Sándor fordításában s végre Szabolcska Mihály egy versfüzete.

— **A legrégibb** magyar élczlapot, az „Üstökös"-t melegen ajánljuk az uj előfizetési évnegyed alkalmából t. olvasóinknak. Az „Üstökös" az ő negyvenéves hagyományaihoz hiven ragaszkodva, még a mai napig is a legváltozatosabb úgy tartalmában mint rajzaiban. Első lapján pompás karrikatúrákban közli az irói és művészi világ jeleseinek arczképeit, krónikás adományaiban, (melyek egyedül az ő specialitásai), mulatságos történeti adatokat elevenit fel a jelesebb emberek életéből, politikai szatijára csipős, de piratlan, a mellett rajzai magyarosak, találók, közlemenyei mindvégig megfelelnek a legkényesebb izlésnek, úgy hogy egyedüli élczlap, melyet a családi körbe is bátran be lehet vinni s a melyről igazán elmondható, hogy nem volna szabad sehol, különösen egyetlen kaszinóból vagy olvasókörből sem hiányoznia. Előfizetési ára negyedévre 2 frt. Az előfizetések egyszerüen igy czimzendők: „Az Üstökösnek — Budapest".

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltetnek, — fekete, fehér és szines — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállitva, — mintákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (u. k. udv. szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Nyilt-tér.*)

NYILATKOZAT.

Az országgyülésen a New-York életbiztositó társaság realitása ellen emelt vádak folytán mi, kik ezen társaságnál biztositva vagyunk és biztositási dijban évek óta ezreket fizettünk be, saját megnyugtatásunk czéljából legtekintélyesebb európai pénzintézetektől információkat kértünk a „New-York" megbizhatósága és anyagi helyzete iránt.

Ezen kérésünkre nyert információkban saját érdekeink teljes megnyugtatást találván, más ugyanezen társaságnál biztositottak tájékozása végett a hozzánk érkezett információk eredeti szövegét czélszerünek láttuk az alábbiakban közzé tenni.

Budapest, 1898. márcziusban.

Örley Kálmán,
országgy. képviselő.
Dániel Gábor,
országgy. képviselő.
Bornemissza Ádám,
országgy. képviselő.

*) Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

Magyar Általános Hitelbank:

„Értesüléseink szerint a társaság a legnagyobb amerikai biztositó intézetek egyike és nagyon jó hirnévnek örvend."

Pesti Magyar Kereskedelmi-bank:

„1. Alapittatott 1841-ben, üzemét fölvette 1845-ben, egyike a három legnagyobb és legrégibb amerikai biztositó intézeteknek. Rendesen dolgozik, hirnevét és pozicziját, mint a három legelőkelőbb egyike, teljesen föntartja.

2. Elsőrendünek tekintjük.

3. Prima".

K. k. priv. Oest. Creditanstalt. Bécs:

„Értesüléseink szerint a társaság szakmájába a legjelentékenyebb társaságokhoz tartozik Amerikában, nagyon szolidan van vezetve és pénzeszközökkel bőven rendelkezik."

K. k. priv. Oest. Laenderbank. Bécs:

„Egyike a legelőkelőbb amerikai életbiztositó intézeteknek, a mely minden kötelezettségeire jó és a melylyel teljes megnyugvással lehet biztositásokat kötni."

Deutsche Bank, Berlin:

„Kérdésére értesitjük, hogy a társaság a legelőkelőbb és legjelentékenyebb amerikai életbiztositó társaságokhoz tartozik."

Credit Lyonnais, Paris:

„A New-York alakult 1845-ben.

Biztositási állománya	frs.	4,545.160,000
Járadékbiztositásai	„	9.000,000
Aktivái	„	1,040.000,000

1897. deczember 31-én vagyonbefektetései következők voltak:

Ingó értékek	frs.	556.769,000
Ezek áremelkedése	„	30.096,000
Jelzálogkölcsönök	„	212.910,000
Ingatlanok	„	88.056,000
Készpénz és bankbetétek	„	53.089,000
Kölcsönök ingó értékekre és kötvényekre	„	64.301,000

A társaság rendesen teljesiti kötelezettségeit biztositottjai irányában, jó hirnévnek és jó hitelnek örvend.

Köszönetnyilvánitás.

Bécs, 1898. február 22.

A „Nemzeti" Balesetbiztositó-Részvénytársaságnak Budapesten.

Tordai cellulosegyárunk igazgatója **Vauvert Nils Duohesne** ur f. évi február hó 5-én vadászatról visszatérve egy véletlenül elsült serétlövés által megöletett.

A „**Nemzeti**" balesetbiztositó-részvénytársaság Budapesten a tényálladék felvétele után azonnal bekérte a szükségelt okmányokat és ezek vételével **haladék nélkül kifizette készpenzben a teljes biztositott összeget, azaz 30,000 koronát**, miért is készségesen ragadjuk meg az alkalmat a „**Nemzeti**"-nek gyors és előzékeny eljárásáért **teljes elismerésünket kifejezni**.

Kiváló tisztelettel

Tordai cellulosegyár
Schoeller és Társa
p. p. *Neufeld Károly.*

A „**Nemzeti**" baleset biztositó-részvénytársaság Budapesten (Erzsébet-körut 13. sz.) biztositást nyujt **mindennemü baleset** anyagi következményei ellen, ugymint egyes egyéneket (polgár és katona) **gyári és iparvállalati alkalmazottakat** (munkások és tisztviselők), valamint **bárkit**, **hivatás teljesitése közben** vagy azon kivül, **utazás alatt**, vadászaton vagy bármely más alkalommal érhető baleset ellen, a **legszabadelvübb biztositási feltételek és a legjutányosabb dijtételek mellett**.

Közelebbi felvilágositást a legkészségesebben nyujt: a „**Nemzeti**" az „**Első magyar általános biztositó**", a „**Magyar-franczia**" és a „**Becsi biztositó**" minden fő- és alügynöksége az ország bármely helységében.

☛ ***Megbizható és ügyes üzletszerzők felvétetnek.***

Cs. kir. szab. Ditrichstein-féle

poloskairtó szer

tölülmulhatlan hatásu a poloskák és ezek petéinek kiirtásánál. Alkalmazható mindenütt a nélkül, hogy ennek nedvessége folytán a kárpitokon, szöveteken vagy butorokon folt- vagy pecsétnyomot hátrahagyna. Orvosilag konstatálva, miszerint a szoba levegője desinticziálódik; nem lobbanékony és igy a legkitünőbb poloskairtó szer.

Ára üvegenkent ecsettel 40, 75 kr., 1.50, 3 frt. Gummifecskendő 40 kr.

Egyidejüleg ajánlom kis **kézi gőzgépemet**, melynek segitségével a poloskairtó szer gőze minden poloskafészekbe bevezethető, miáltal tökeletes és alapos kiirtás érhető el. — **Ára ezen kis kézi gőzgépnek 2 frt.**

Svábbogarak, oroszférgek, molyok és bolhák

legrövidebb idő alatt alaposan kiirtatnak **irtóporom** által.

1 doboz 40 kr. és 1 frt. — Gummifecskendő drbja 40 kr.

Megrendelések utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett pontosan eszközöltetnek.

DITRICHSTEIN MÓR,
Budapest, VII., Nyár-utcza 34. szám.

☛ Elárusitók kerestetnek. ☚

A Dr. EGGER-féle

Injectio Hamameiis Virginica

a leghatásosabb külszer (befecskendezés) férfiak és nőknél, uj és idült folyások, valamint csőbántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginica tropicus növény rendkivüli hatása a nyákhártyára orvosilag már régen el van ismerve, ugy hogy ezen különben is szerencsés összetételü Injectio ennek köszönheti gyógyerejét. 2—3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javitja, illetve meggyógyitja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve: 1 üveg 1 frt 5 kr., 2 üv. 1 frt 75 kr., 3 üv. 2 frt 145 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor"-hoz, Budapest, VI., Váczi-körut 17.

Kapható eredeti áron **Kőszegen:**

Floderer Jenő
gyógyszerész urnál
(Csacsinovits-féle gyógyszertár.)

Százezrei a családoknak iszszák előszeretettel naponta a

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávét.

Tudnivaló a babkávénak egészségra ártalmas alkatrészeitől. Ismertetés a Kathreiner-féle malátakávéról, az, mely annak illatát és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé gyorsan készíthető, könnyen emészthető, évek során át felnőttek és gyermekekre nézve egyaránt használhatónak bizonyult. Legkitűnőbb pótléka a babkávénak, valamint ajánlásra legméltóbb vegyüléke annak. Tekintettel az egészségre és takarékosságra, a valódi Kathreiner-nek többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Óvás az értéktelen utánzatoktól.

A Mauthner-féle hirneves konyha- kerti- és virág- magvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjegygyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vas-kereskedésben

kaphatók.

A Budapesten Andrássy-út 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** czég csakis **olyan csomagoknál** vállal teljes jótállást egészen **friss** és **valódi** magvakért, a mely csomagok **ragasztva, a medve ábrával és a Mauthner** névvel jelölve, ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

Ki a szabadban álló **faeszközelt egyszerü** és **biztos** módra **évekig rothadás** és **tapló** ellen megakarja őrizni, használja a több mint 20 év óta jónak tapasztalt

carbolineumat

AVENARIUS szabadalom

és **óvakodjék az értéktelen utánzás** megvételétől.

Prospektus stb. ingyen és bérmentve.

Carbolineumgyár R. AVENARIUS

Wien, III., Hauptstrasse 84.

1.000,000 korona

Egy millió

nyerhető.

A 2-ik magy. kir. szabad osztálysorsjáték

50 000 nyereményének jegyzéke.

A játéktery 9. §. szerint a legnagyobb nyeremény

1.000.000 Egy millió Korona

A nyeremények következőleg vannak beosztva.

Nyeremények:		Korona:
1	á	600 000
1	„	400 000
1	„	200 000
2	„	100 000
1	„	90 000
1	„	80 000
1	„	70 000
2	„	60 000
1	„	40 000
5	„	30 000
1	„	25 000
7	„	20 000
3	„	15 000
31	„	10 000
67	„	5 000
3	„	3 000
432	„	2 000
763	„	1 000
1238	„	500
90	„	300
47350	„	200, 170, 130 100, 80, 40 korona.

50 000 nyer. és jutalom, 13 160000 korona értékben, melyek hat osztályban kisorsoltatnak.

A 2-ik magy. kir. szab. osztálysorsjátékban

a sorsolási programm szerint egy millió koronát, tehát hatalmas összegü készpénzt nyer a legnagyobb nyeremény a játéktery 9. §. szerint; emellett pedig ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyeresi esélyeket nyujt; és pedig

100.000 eredeti sorsjegy 50.000 pénznyereményt.

A sorsjegyek felesek nyarnia kell. Az összes 50.000 nyeremény a mellette álló jegyzékben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid időközben kisorsoltatik, midőn is a nyert összeg a szerencsés nyerőnek készpénzben kifizettetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el:

Egész	eredeti sorsjegy	5 frt	— kr.
Fél	„	2 „	50 „
Negyed	„	1 „	25 „
Nyolczad	„	0 „	75 „

Az összegnek postautalványon való vétele után azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyeket az első kisorsolásban érvénynyel. Kivánatra utánvéttel is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti kisorsolási programmot is megküldjük és minden kisorsolás vevőink azonnal megkapják az eredeti kihuzási lajstromot.

Gyakran szerencsét kívánatunak merész vállalatokba, a midőn a kilátásba helyezett nyeremény nagyon kérdéses. Ennélfogva kívánatosunk egy sorsjegy vételével arányban oly csekély összeget, a mely által kis tétlen nagy tőkét nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon csekély de gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy e rendelményeket az kísérjék és kérjük azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenesetre

legkésőbb f. évi márczius 30-ig

hozzánk beküldeni.

Fehér Lajos és társa

a magy. kir. szab. osztálysorsjátékok főelárusitói

BUDAPEST, Gizella-tér 5. sz.

Prágai házi kenőcs

több ezer hála-nyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** minden féle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladá-ánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél, szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fasadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az úgynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít.

Az egészség fentartására, az életnedvnek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismert és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbüfögés, vértóludás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósan bizonyul.

Fragner B. gyógyszertárából Prágában 203-III.

Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerévé lett a népnek.

Ára egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üv. 50 kr. Postával 20 kraral több.

A hol már genyedés mutatkozik, ott a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiereti és kigyógyítja.

Egy szalonos ára 25 és 35 kr. Postával 6 kraral több.

Óvás! Hamisítás elkerülés végett mindenki kérje a valódi készítményt a Fraguer B.-féle gyógyszertárból Prágában és figyeljen, hogy a csomagolásunak minden oldala „Dr. a Rosa-féle életbalzsam [redacted] ide nyomott kerek védjegye látható, ellenben a „prágai házi-kenőcs" csomagolásának minden oldalán az ide [redacted] nyomott háromszögü védjegy látható. — Hamisítások bejelentésekért mindenki díjat kap.

Elismerő okiratok ezrei tárkinek betekintés végett rendelkezésére állnak.

Raktárok az alábbi gyógyszertárakban: TÖRÖK J., EGGER A., THALMAYER SEITZ és KOCHMEISTER utódai Budapesten és Kőszegen ELODERER JENŐ-nél, belváros (Cásarnovits-féle gyógyszertár).

A készitő főraktára: **FRAGNER B.** gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 203. sz.; a Sporner-utcza sarkán.

Posta-küldemények azonnal.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapító bedörzsölésként** alkalmaztatik köszvénynél, csuzsnál, tagszaggatásnál és meghülésnéknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezése alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készíttethetik van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók. BUDAPESTEN.

Elárusitó Kőszegen: Floderer Jenő gyógyszerész (Cásarnovits-féle gyógyszertár).

Posztószétküldés csak privátoknak.

Egy vég 3·10 méter hosszu teljes uri-öltöny ára csak

frt	3·10	jó
frt	4·80	jó
frt	7·50	finom
frt	8·70	finom
frt	10·50	legfinomabb
frt	12·40	angliai
frt	13·95	kammgárn

valódi gyapjuból.

Egy vég egy fekete szalonöltönyhöz 10 frt.

Felöltő szövetek 3 frt 25 krtól méterenként felfelé; Loden bájos szinekben 1 vég 6 frt, 1 vég 9 frt 95 kr.; pruvlen és dosking, állami-, vasuti tisztviselőknek- és Richter-Talar szövetek; legfinomabb kammgarn és cheviotokat, ugymint egyenruha szövetek a pénzügyőrség és csendőrség részére stb. stb. küld gyári áron a pontos és szolidnak ismert

posztógyári raktár **Kiesel-Amhof Brünnben.**

Minták ingyen és bérmentve. — Mintahü szállitás.

Figyelemreméltó! A n. é. közönség különösen arra figyelmeztetik, hogy szövetek közvetlen helyről való beszerzés esetén sokkal olcsóbban állítnak, mint a közvetitő kereskedelem utján. A Kiesel-Amhof brünni czég az összes posztókat valódi gyári áron küldi ezét és nem számitja hozzá a magánvevőt annyira megkárositó ugynevezett szabóengedményt.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.